

## Процедура обраде централног венског катетера

| Верзија | Датум     | Ознака<br>процедуре | Деловодни<br>број | Израдио/ла                             | Одобрио/ла                                                                        |
|---------|-----------|---------------------|-------------------|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| 1       | 27.10.17. | ПП 33               |                   | Служба<br>хематологије и<br>онкологије | Проф. др Драгана<br>Јанић<br>Комисија за<br>предлагање и<br>усвајање<br>процедура |

| Верзија | Датум     | Разлогизмене | Израдио/ла                             | Одобрио/ла |
|---------|-----------|--------------|----------------------------------------|------------|
| 1       | 27.10.17. |              | Служба хематологије и<br>онкологије    |            |
|         |           |              |                                        |            |
|         |           |              |                                        |            |
|         |           |              |                                        |            |
|         |           |              |                                        |            |
|         |           |              | Директор<br>Доц. др Синиша Дучић<br>МП |            |

## 1. СВРХА

Превенција инфекције и тромбозе централног венског катетера.

## 2. ОБИМ ПРИМЕНЕ И ПОЉЕ ПРИМЕНЕ

Служба за хематологију и онкологију.

## 3. ОДГОВОРНОСТИ

- две медицинске сетре/теничар
- главна сестра одељења и начелник одељења су одговорни за обезбеђивање материјала, простора и особља за процедуру и за контролу попуњавања пратеће документације за процедуру.

## 4. СПИСАК СКРАЋЕНИЦА

|     |                          |
|-----|--------------------------|
| ЦВК | централни венски катетер |
|-----|--------------------------|

## 5. ДЕФИНИЦИЈЕ

Обрада ЦВК представља процедуру којом се дезинфикује ЦВК и излазно место ЦВК као и мењају чепови и стерилне газе. Под појмом ЦВК се подразумева дугорочни централни венски катетер са поткожним тунелом.

## 6. ДЕТАЉАНОПИСПРОЦЕДУРЕ (ИЛИ ДЕТАЉАН ОПИС ПРОЦЕСА, ПОСТУПКА)

Потребан материјал:

- стерилне рукавице
- стерилне газе
- стерилни чепови (два паковања)
- стерилни физиолошки раствор
- раствор за лако уклањање фластера (медицински бензин)
- антисептички раствор за дезинфекцију
- водоник пероксид (Хидроген)
- фластер - Сенсифих („машнице“ и правоугаоно исечени димензија 5 x 5 цм)
- чисте маказе
- шприцеви (2 x 5 мл, 1 x 10 мл)
- стерилна игла за једнократну употребу
- хепаринизовани раствор
- пеан
- бубрежњак,
- компреса

Обрада ЦВК се састоји из три поступка:

- Обрада излазног места ЦВК: чишћење коже око излазног места катетера
- Обрада лумена ЦВК: чишћење самог катетера и замена чепа и стерилних газа на катетеру
- Хепаринизација катетера: убризгавање раствора хепарина у лумен ЦВК

### **Припремна фаза**

#### **1. Припрема материјала и медицинске сестре:**

- ставити на радну површину стерилну компресу са материјалом,
- преконтролисати материјал,
- опрати руке правилном техником прања руку ,
- осигурати довољно светлости.

#### **2. Припрема пацијента:**

- објаснити поступак пацијенту, а уколико се интервенција обавља код малог детета, објаснити родитељу или старатељу,
- пацијента поставити у одговарајући положај – лежећи на леђима

### **Извршна фаза.**

#### **Обрада излазног места ЦВК:**

- Уклонити претходно постављене газе и фластере
- Поново опрати руке и ставити стерилне рукавице
- Започните чишћење коже око излазног места ЦВК покретима од унутра ка споља, не одвајајући тупфер од коже
- Поновити овај поступак онолико пута колико је потребно да се отклоне сви остаци средства за дезинфекцију, лепка и евентуално секрета
- Уколико на излазном месту ЦВК постоје крaste, премазати хидрогеном 3 пута
- Поновити чишћење новим тупфером натопљеним антисептичним раствором и на крају оставити да се осуши 2 минута
- Напрскати једну газу антисептичним раствором
- Поставити газу испод ЦВК стижући до места излаза катетера
- Припремити другу газу на исти начин и ставити је на ЦВК тако да прекрива излазни отвор и део прве газе
- Ставити Сенсифих тако да прекрије обе газе и преклопи ивице газе за бар 1 цм

#### **Обрада лумена ЦВК и хепаринизација:**

- Започети чишћење спољњег слоја ЦВК-а стерилним газима натопљеним медицинским бензином отклањајући остатке лепка на катетеру.
- Поставити стерилну газу испод чепа катетера и све заједно напрскати антисептичним раствором.
- Отворити чеп на једном краку катетера и аспирирати 3 мл крви из катетера
- Прошприцати катетер са 10 мл физиолошког раствора
- Убризгати у лумен ЦВК претходно припремљену количину раствора хепарина
- Вратити нови стерилни чеп и чврсто затворити ЦВК
- Стерилним газима које су напрскане антисептичним раствором заштити улазно место ЦВК

- мрежицом за фиксирање, причврстити ЦВК за грудни кош пацијента

#### Завршна фаза:

- пацијента сместити у болесничку собу
- распремити искоришћени материјал према протоколу установе,

#### Могуће компликације:

- потпуно или делимично извлачење ЦВК  
Збрињавање: компресија на излазном месту ЦВК уколико постоји крварење, одмах обавестити надлежног лекара
- потпуно ломљење ЦКВ  
Збрињавање: затворити клему ЦВК изнад места ломљења или пеаном клемовати ЦВК изнад места ломљења, одмах обавестити надлежног лекара
- појава локалног отока дуж поткожног тунела током или након прошприцавања ЦВК  
Збрињавање: прекинути прошприцавање, клемовати ЦВК, одмах обавестити надлежног лекара
- погрешно убризгавање ваздуха у ЦВК  
Збрињавање: пацијента поставити у полуседећи положај, одмах обавестити надлежног лекара

## 7. Докази

| РБ | НАЗИВ ДОКАЗА                    | АРХИВИРАЊЕ           |                  |            | ОДГОВ.                                                                                    |
|----|---------------------------------|----------------------|------------------|------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
|    |                                 | МЕСТО                | НАЧИН            | РОК (ГОД.) |                                                                                           |
| 1. | температурна листа              | лекарска соба/архива | писани материјал | 10         | Медицинска сестра/теничар<br>Одељењски лекар<br>Главна сестра одељења<br>Начелник Одељења |
| 2. | декурзус у случају компликација | лекарска соба/архива | писани материјал | 10         | Медицинска сестра/теничар<br>Одељењски лекар<br>Главна сестра одељења<br>Начелник Одељења |

## **8. РЕФЕРЕНЦЕ**

1. Han Z, Liang SY, Marschall J. Current strategies for the prevention and management of central line-associated bloodstream infections. *Infection and drug resistance*. 2010;3:147-163
2. Baskin JL, Pui C-H, Reiss U, et al. Management of occlusion and thrombosis associated with long-term indwelling central venous catheters. *Lancet*. 2009;374(9684):159.